Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-01-18

LS 2016-0412

Landstingsstyrelsen

Motion 2016:14 av Vivianne Gunnarsson m.fl. (MP) om att utnyttja Stockholms vatten bättre för överfart och förstärkt kollektivtrafik

Föredragande landstingsråd: Gustav Hemming

Ärendebeskrivning

Vivianne Gunnarsson m.fl. (MP) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår att landstinget gör upp med Trafikverket om att under ombyggnaden av Slussen pröva trafik med vägfärjor på en eller flera sträckor och att landstinget samtidigt inför kollektivtrafik med buss på dessa sträckor.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta.

att avslå motionen.

Landstingsrådsberedningens motivering

Under alliansens styre av landstinget har pendelbåtstrafiken byggts ut. Satsningar har genomförts på befintlig trafik, samtidigt som nya försökslinjer och innovativa test har sjösatts. Det speciellt under den innestående mandatperioden. Med smarta lösningar för pendelbåtstrafiken så skapas snabba genvägar i kollektivtrafiken. Det gör det möjligt att utnyttja vattenvägarna och vattennära områden för att flytta Stockholmsregionen närmare vattnet, bygga fler bostäder på nya attraktiva områden och avlasta befintlig kollektivtrafik. Alliansen är fortsatt positiva till en utvecklad sjötrafik.

En förutsättning för att kunna satsa är att ha tillräckliga resurser och en ekonomi i balans. Då gäller det att sköta kärnuppdraget att driva kollektivtrafiken väl, och inte i onödan ta på sig nya åtaganden. Även om Vivianne Gunnarssons idé i grunden är god, så ligger det inte i landstingets

intresse att åta sig en uppgift som åligger Trafikverket, och som därtill inte heller verkar vara samhällsekonomiskt lönsam i det föreslagna utförandet.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 december 2016
Trafiknämndens protokollsutdrag den 25 oktober 2016 med MP-ledamöternas reservation och V-ledamöternas muntliga reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 21 september 2016
Motion 2016:14

Irene Svenonius

Gustav Hemming

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-12-02

LS 2016-0412

Handläggare:
Fredrik Åstedt

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -12- 08
Dnr LS 2016-0412
Rofel IX

Motion 2016:14 av Vivianne Gunnarsson m.fl. (MP) om att utnyttja Stockholms vatten bättre för överfart och förstärkt kollektivtrafik

Ärendebeskrivning

Vivianne Gunnarsson m.fl. (MP) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår att landstinget gör upp med Trafikverket om att under ombyggnaden av Slussen pröva trafik med vägfärjor på en eller flera sträckor och att landstinget samtidigt inför kollektivtrafik med buss på dessa sträckor.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 december 2016
Motion 2016:14
Trafiknämndens protokollsutdrag den 25 oktober 2016 med
MP-ledamöternas reservation och V-ledamöternas muntliga reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 21 september 2016

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Motionärerna föreslår att landstinget gör upp med Trafikverket om att under ombyggnaden av Slussen pröva trafik med vägfärjor på en eller flera sträckor och att landstinget samtidigt inför kollektivtrafik med buss på dessa sträckor.

I likhet med trafiknämnden anser förvaltningen att motionärernas förslag inte bör genomföras, då den begränsade nyttan inte står i proportion till de

relativt höga kostnaderna. Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Bakgrund
Vivianne Gunnarsson m.fl. (MP) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår att landstinget gör upp med Trafikverket om att under ombyggnaden av Slussen pröva trafik med vägfärjor på en eller flera sträckor och att landstinget samtidigt inför kollektivtrafik med buss på sträckningarna. De sträckor som nämns är Nacka-Stockholms innerstad, Nacka-Lidingö och Danderyd-Masthamnen.

Trafiknämnden har yttrat sig över motionen.

Överväganden
Förvaltningen instämmer i motionärernas ansats att Stockholms vatten i högre utsträckning bör användas för kollektivtrafik. I SLL Mål och budget 2016, LS 2015-0039 och LS 1312-1542, beslutad av landstingsfullmäktige den 16-17 juni 2015, har landstingsfullmäktige slagit fast att landstinget ska utnyttja vattenvägarna bättre genom att eftersträva en utbyggd pendelbåtstrafik, detta för att avlasta landtrafiken och förkorta restiderna i länet. Motionärernas förslag om att inrätta busstrafik på vägfärjor skulle kunna vara ett annat sätt att bättre nyttja Stockholms vattenvägar. Förvaltningen framhåller dock att för att landstinget med god kostnadskontroll ska kunna genomföra de omfattande investeringar som väntar inom kollektivtrafiken är det angeläget att noga bedöma nyttor och kostnader med tillkommande kollektivtrafiksatsningar.

Trafiknämnden har i sitt yttrande över motionen bedömt motionärernas förslag utifrån ett kollektivtrafikperspektiv. Nämnden konstaterar att syftet med Trafikverkets trafik med vägfärjor är att binda ihop det statliga vägnätet. Trafikverket har således inte ansvar för att utreda färjetrafik i de relationer som nämns i motionen. Det innebär att landstinget sannolikt skulle tvingas vara trafikhuvudman och ensam finansiär för den föreslagna färjetrafiken.

Ombyggnationen av Slussen har, som motionärerna påpekar, medfört att restiderna blivit längre från Värmdö och Nacka mot innerstaden. Trafiknämnden har därför tagit fram en plan över åtgärder som förbättrar framkomligheten för busstrafiken till Stockholms innerstad och som underlättar alternativa resvägar som inte går via Slussen. Här ingår bl.a. möjligheten att inrätta fler turer på Pendelbåtslinje 80 Sjövägen som trafikerar Frihamnen-Lidingö-Nacka strand-Kvarnholmen-Nybroplan.

Som trafiknämnden påpekar är vägfärjor långsamma då de som regel går i ca 10 knop (motsvarande 18 km/h). De i motionen föreslagna resvägarna skulle mot denna bakgrund få långa restider. För att göra sträckningarna attraktiva för resenärerna skulle därtill hög turtäthet krävas, vilket skulle kräva ett förhållandevis stort antal färjor. För flera av sträckorna bedöms även resenärsunderlaget vara för litet för att motivera ny kollektivtrafik.

I likhet med trafiknämnden bedömer förvaltningen sammanfattningsvis att den begränsade nyttan av motionärernas förslag inte kan anses stå i proportion till de relativt höga uppskattade kostnaderna. Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Stockholms läns landsting

miljöpartiet de gröna

MOTION

2016-03-15

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -03- 15
Dnr. LS 2016-0412

Motion av Vivianne Gunnarsson (MP) om att utnyttja Stockholms vatten bättre för överfart och förstärkt kollektivtrafik. 2016:14

Frågan om att tillskapa överfarter på vatten för trafik mellan olika delar av Stockholm har tagits upp då och då. Tyvärr har det aldrig gjorts något seriöst försök att pröva en sådan lösning som komplement till vägnätet. Väl utbyggd trafik med vägfärja skulle kunna ändra resvägar och avlasta innerstadens vägnät. Kollektivtrafiken skulle kunna utökas med nya tvärgående busslinjer och fler skulle kunna cykla om det fanns möjligheten att ta genvägen över vattnet.

De allra flesta fordon som kör på Skeppsbron och Munkbron ska inte till Gamla Stan utan ska endast köra igenom staden. Därför är det ett bra tillfälle att skapa en testverksamhet med vägfärja under tiden som Slussen byggs om. Flera nya busslinjer skulle då kunna prövas. Med kortare och bekvämare resvägar med kollektivtrafiken bör antalet kollektivtrafikresenärer öka och de som redan tar bussen kan slippa en del köer. Om det visar sig vara positivt för tillräckligt många resenärer borde det vara möjligt att senare permanenta dessa överfarter.

Under ombyggnaden av Slussen kommer restiderna från Värmdö och Nacka till andra delar av regionen att förlängas väsentlig. Det kommer att bli värre köer än i dag och även om många då väljer att ta bussen så kan situationen bli ohållbar för en del resenärer och transporter. Därför finns nu ett gyllene tillfälle att pröva vägfärja mellan t.ex. Nacka och Stockholms innerstad, Nacka och Lidingö samt Masthamnen och Danderyd. Det skulle ge bättre lösningar för kollektivtrafiken och mindre störningar bl.a. på Södermalm. Landstinget bör därför snarast komma fram till en lösning tillsammans med Trafikverket om att pröva vägfärja på en eller flera sträckningar.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att landstiget gör upp med Trafikverket om att pröva trafik med vägfärjor under ombyggnaden av Slussen på en eller flera sträckningar mellan Värmdö/Nacka/Lidingö, Danderyd och Stockholms innerstad.

att landstinget inför kollektivtrafik på sträckningar med vägfärjor.

Vivianne Gunnarsson

Malin Karlsson

Karin Michal

Birger Moëll

Marie-Helena Fjällås

Nikkas Gladh

Michel Silvestri

Stockholms läns landsting

Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 7/2016

Sammanträdesdatum
2016-10-25

Datum för justering: 2016-10-31

Datum för anslag: 2016-11-01

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -11- 09
Dnr. LS 2016-0412

Kristoffer Tamsons (M)
Talla Alkurdi (S)

---

§ 153

Yttrande över motion 2016:14 av Vivianne Gunnarsson m.fl. (MP) om att utnyttja Stockholms vatten bättre för överfart och förstärkt kollektivtrafik
(TN 2016-0508)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande den 21 september 2016 från förvaltningschefen.

I ärendet yttrade sig Gunilla Roxby Cromvall (V), Malin Karlsson (MP).

YRKANDEN

1. Ordförandens förslag till bifall av förvaltningschefens förslag till beslut.
2. MP-ledamöternas förslag på återremiss i första hand och avslag på förvaltningschefens förslag i andra hand enligt bilaga 7. V-ledamoten anslöt sig till återremissyrkandet.
3. V-ledamotens förslag till bifall till motionen.

Ordföranden ställde först proposition om yrkandet om återremiss och fann att nämnden beslutat att ärendet skulle avgöras denna dag.
Därefter ställde ordföranden proposition om V-ledamotens förslag till bifall till motionen och fann att nämnden avslagit förslaget.
Ordföranden ställde sedan proposition om avslag på MP-ledamöternas förslag och fann att nämnden bifallit förvaltningschefens förslag till beslut.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

UTTALANDEN

MP-ledamöterna reserverade sig mot beslutet att avslå återremissyrkandet samt mot beslutet i övrigt.
V-ledamoten reserverade sig mot beslutet.

Vid protokollet

Daniela Eriksson

Stockholms läns landsting

Trafiknämnden
TN 2016-0508

MILJÖPARTIET DE GRÖNA

FÖRSLAG TILL BESLUT

2016-10-25
Ärende nr 9

Yttrande över motion 2016:14 av Vivianne Gunnarsson m.fl. (MP) om att utnyttja Stockholms vatten bättre för överfart och förstärkt kollektivtrafik

Svaret på motionen innehåller olika slutsatser om kostnader men det finns inte någon kostnadskalkyl att ta ställning till. I samband med en sådan kostnadskalkyl bör en förfrågan skickas till Trafikverket och berörda kommuner avseende finansiering.

Förvaltningen konstaterar att restiderna har blivit längre för boende i Värmdö/Nacka och detta kan inte åtgärdas genom fler turer med Sjövägen som redan går med full kapacitet. Det finns inte heller budgetutrymme för att sätta in fler färjor. Därmed behöver vi se över andra trafiklösningar.

En trafiklösning är att vägfärja för busstrafik prövas på en eller flera sträckningar för att avlasta Slussen. Eventuella vägfärjor kan ta ett stort antal bussar och avlasta Slussen, vilket är att föredra även om turtätheten är låg.

Samarbetet mellan Trafiknämnden och påverkade kommuner bör förbättras under byggtiden av Slussen som förväntas pågå 8-10 år.

Motionen kräver bättre underlag enligt ovan och därför bör den återremitteras.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att i första hand återremittera ärendet för en översiktlig kostnadskalkyl av en trafiklösning där vägfärja för busstrafik prövas på en eller flera sträckningar för att avlasta Slussen, samt finansieringsförfrågan till Trafikverket och berörda kommuner.

att i andra hand avslå förvaltningens förslag till beslut

Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-09-21

Ärende
TN 2016-0508

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

Trafiknämnden
2016-10-25, punkt 9

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -11- 09
Dnr LS 2016-0412

Yttrande över motion 2016:14 av Vivianne Gunnarsson m.fl. (MP) om att utnyttja Stockholms vatten bättre för överfart och förstärkt kollektivtrafik

Ärendebeskrivning

I motionen föreslås att Stockholms läns landsting tar fram en trafiklösning där vägfärja för busstrafik prövas på en eller flera sträckningar för att avlasta Slussen. De sträckor som nämns är Nacka-Stockholms innerstad, Nacka-Lidingö och Danderyd-Masthamnen.

Beslutsunderlag

Motion av Vivianne Gunnarsson m.fl. (MP) om att utnyttja Stockholms vatten bättre för överfart och förstärkt kollektivtrafik, TN 2016-0508

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande den 21 september 2016

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

Förslag och motivering

I motionen föreslås att Stockholms läns landsting tar fram en trafiklösning där vägfärja för busstrafik prövas på en eller flera sträckningar för att avlasta Slussen. De sträckor som nämns är Nacka-Stockholms innerstad, Nacka-

Lidingö och Danderyd-Masthamnen. Arbetet föreslås ske tillsammans med Trafikverket. Motivet är att restiderna har bedöms bli längre från Nacka och Värmdö p.g.a. ombyggnaden av Slussen. Situationen bedöms bli ohållbar för en del resenärer och transporter.

Trafikförvaltningen har gjort bedömningar utifrån ett kollektivtrafikperspektiv, huruvida förslaget är bra ur vägtrafiksynpunkt har inte kunnat bedömas.

Syftet med Trafikverkets nuvarande färjetrafik är att binda ihop statliga vägar. Trafikverket har därför inget ansvar för att utreda färjetrafik i de relationer som nämns i motionen. Det innebär förmodligen att Stockholms läns landsting skulle tvingas vara trafikhuvudman och ensam finansiär för tänkta färjetrafik, såvida inte någon kommun som är berörd är intresserad.

Sedan motionen skrevs har ombyggnaden av Slussen påbörjats. Restiderna har, som befarades i motionen, blivit längre från Värmdö och Nacka mot innerstaden. Trafikförvaltningen har därför tagit fram en plan över tänkbara åtgärder som antingen förbättrar framkomligheten för busstrafiken till Slussen och till city eller medför en alternativ resväg som inte går via Slussen. Här ingår bl.a. möjligheten att inrätta fler turer på båtlinjen "Sjövägen" (Frihamnen-Lidingö-Nacka strand-Kvarnholmen-Nybroplan).

Det skulle eventuellt vara möjligt att inrätta busstrafik mellan Nacka och Stockholms innerstad via vägfärja från Kvarnholmen till Värtan/Frihamnen. Det förutsätter dock att det finns vägfärjor att tillgå och att det går att anpassa hamnarna och kajerna till vägfärjor och busstrafik, vilket i så fall måste studeras närmare.

För att möjliggöra för många resenärer att åka denna väg, och slippa åka via Slussen, krävs en hög turtäthet i färjetrafiken. Eftersom sträckan är relativt lång bedöms kostnaden för att uppnå en hög turtäthet mycket hög pga. att det krävs ett förhållandevis stort antal färjor. Utöver denna kostnad tillkommer anläggningskostnader för att åstadkomma fungerande färjelägen.

En vägfärja är långsam, den går i ca 10 knop (=18 km/h). Av bland annat det skälet, kan i stort sett endast resor till Värtan/Frihamnen eventuellt bli något kortare via vägfärja. Till övriga delar av innerstaden, som flertalet resenärer har som målpunkt, bedöms restiden bli längre via vägfärja. Eftersom bussens körtid bedöms bli längre blir även kostnaden för busstrafiken högre än vad den är för befintliga busslinjer till Slussen och City.

Vad gäller sträckan Nacka-Lidingö så bedöms resandet vara för litet för att motivera ny busstrafik, bl.a. pga. att antalet arbetsplatser på Lidingö är litet. Möjligheten att åka mellan Nacka och Lidingö finns dessutom redan idag med "Sjövägen".

Beträffande sträckan Danderyd-Masthamnen bedömer trafikförvaltningen dels att kostnaderna skulle bli höga och dels att restiderna blir alltför långa för att det ska attrahera tillräckligt många resenärer. Skälet till långa restider är att färjan behöver gå öster om Lidingö då "Lilla Lidingöbron" (som trafikeras av spårvagnen) är för låg för att en färja ska kunna passera under den.

Mot bakgrund av att nyttan av att inrätta en färjelinje bedöms vara liten medan kostnaderna bedöms vara relativt stora anser trafikförvaltningen att förslaget inte bör genomföras.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef strategisk utveckling